

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. július 3.

Vasárnap.

XXIII. évfolyam. 53. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyszám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petitóért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények a nyilttér díja előre fizetendő.

A ref. egyházközség ünnepére.

Kézdivásárhely, július 3.

Városunknak holnap kezdődőleg egy pár napon át ünnepe lesz. Az „Erdélyrészi ref. Értekezlet,” élén Dr. Bartók György püspökkel, Báró Bánffy Dezső főgondnok, Gróf Bethlen Pál ért. elnök és Gróf Haller János főgondnokkal, nálunk fogja tartani mintegy 200 tag jelenlétében közgyűlését.

A midőn ez örvendetes alkalomból a legszivesebben üdvözljük városunkillusztris vendégeit, megragadjuk az alkalmat egy s más gondolatunknak e helyen való tolmácsolására.

Régen megírta a költő, hogy: „Minden ország támasza, talpköve a tiszta erkölcs, mely ha elvész: Róma ledül s rabigába görnyed.”

A mily igazak ez aranyzavak: épen oly tagadhatatlan az is, hogy a vallásos hit napjainkban gyengülőben, a vallásos meggyőződésért való önfeláldozás pusztulóban, kiveszőben van.

Nehéz napokat élünk. Ólomsúlylyal nehezdednek reánk a megélhetés, a létért való küzdelem gondjai. Mintha még a levegő is tele volna némelykor jajszóval, keserűséggel... Ma jégeső veri tönkre szép reményekkel biztató kalászsainkat, árvíz pusztítja el rétjeink gazdag fütermését. Holnap, holnapután ragályos betegség tépi le kebleinkről legféltebb kincsünket: gyermekeinket s egy pere alatt, villámcsapásként hull ki mellőlünk életünk támasza, drága hitvesünk, szülénk, testvérünk, jó barátunk... S mi kétségbe esetten sirunk, jajgatunk, és fájdalomunkban nem találunk sehol megnyugvást. Egy kis bántódás érje lelkünket: megtörik annak egyensúlya s nem egy közülünk nagy könnyelműséggel dobja el magától az életet, mert csak a halálban leli föl, a mit itt nem talált meg: a megnyugvást. Hitetlen, vallástalan emberek egész rajával találkozunk nap-nap után s keressük az okokat, melyeknek ily szomorú következményei vannak, kutatunk az eszközök, a módok iránt, a mikkel megszüntethetjük e bajok okait és — alig találjuk.

Az okok — régebben is meg voltak, a mai következmények nélkül. Ma sokféle eszközt próbálunk — majdnem siker nélkül.

Hibáztatjuk a templomot, az iskolát. Holott mindkettő elvégzi lelkiismeretesen teendőit. Az iskolák a múltban sem adtak jobb vallásos nevelést, a templomok-

ban sem hirdették több buzgósággal az Isten ígét s ma mégis több a vallástalan ember. Tehát nem ezekben kell keresni az igazi okokat és nem itt található föl a mentő eszközök.

A humánitás korát éljük. Aggódva kérjük: nincs-e része a valláserkölesi élet hanyatlásában az igazságszolgáltatás tulhajtott humanizmusának, mely a börtönöket is palotává alakította át?

Nincs-e része az iskolai nevelés tulhajtott humanizmusának, melyet reakényszerítettünk az iskolára?

És nincs-e része itt-ott a közigazgatás gyarlóságainak, a melyet mind csak most kezdünk észre venni s megjavítani?

És ha ezekben némiképp meg vannak jelölve meggyőződésünk szerint a vallás erkölesi élet hanyatlásának némely okai, kérjük: meg lehet-e ezeket az iskolában, a templomban, szüntetni? Válaszunk csak egy lehet: segédkezet nyújthatnak, de a valódi orvoslást csak társadalmi úton lehet megtalálni, biztosítani.

Egyesült erővel, társadalmi szövetkezéssel föl kell kelteni a társadalom minden rétegének figyelmét s ekként erős vallásos meggyőződést kell teremteni minden felekezet körében. Vallásos irányu egyesületeket kell létesíteni s ennek keblében fölvenni a küzdelmet, a hareot a vallástalanságot előidéző okok megszüntetése érdekében, de a felekezeti türelem szigorú szemmel tartásával.

Nem is új dolog ez. Egyes vallásfelekezetek keblében már régen vannak ily irányu egyesületek.

A római katolikusoknál „Ótáregyletek,” „Mária-társulatok,” „Szent-Antal-egyesületek, s u. n. „Legény-egyletek”; az unitáriusoknál a „Dávid Ferenc-Egyesület,” az izraelitáknál a „Chevra Kadisáhk,” már régóta áldásos sikerrel működnek mint egyesületek a valláserkölesi élet fejlesztésén, a vallásos meggyőződés erősítésén, a nélkül, hogy más felekezetek érdekeit legkevésbé is bántanák.

Ilyen szent céllal, ilyen hivatással alakult meg pár év előtt az „Erdélyrészi ref. Értekezlet” is, a melynek itteni közgyűlése adta az impulzust e sorok megírására is.

Igazi lelki örömmel s hazafias érzéssel kísértük ez ily irányu társadalmi alakulás fázisait s abban az erős hitben, hogy mint a más felekezetek ily irányu egyesületei is, saját felekezetünk keblében maradván, egyedül a vallásos meggyőződés erősítésére törekedve, igyekeznek

szűkebb hazarészünk társadalmának segítségével, a szellem rendelkezésre álló eszközeivel küzdeni a kitűzött ideális szép célért: ismételten szívesen üdvözljük az értekezletet s őszintén kívánjuk mostani és ezutáni munkájára az Ég áldását, az Ur segítő kegyelmét.

A kvóta megállapítása. A hivatalos lap a következő királyi kéziratot közli:

Kedves gróf Tiszai Minthogy a magyar korona országainak és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok törvényes képviselői között arra az arányra nézve, amelyben azok a közös ügyek költségeihez járulni tartoznak, az 1867. évi XII. t. c. 19., 20. és 21. §-ai (az 1867. évi december hó 21-én kelt ausztriai törvény 3. § a R. G. Bl. 146. sz.) értelmében létesítendő egyezmény nem jött létre; a közös ügyek költségeihez való hozzájárulási arány kérdését az idézett törvényeikk 21. szakasza (az idézett törvény 3. szakasza) alapján és az 1904. évi július hó 1-től 1904. évi június hó 3-ig terjedő egy év tartamára való érvénnyel akkép döntöm el, hogy a közös ügyek költségeiből a magyar korona országai 33 1/4 %-ot, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pedig 66 3/4 %-ot viselnek.

Utasítom önt, hogy ezt közludomásra hozza.
Kelt Schönbrunban, 1904. évi június hó 26-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Gróf Tisza István s. k.

Sándor József beszámolója. Sándor József országgyűlési képviselő július 6-án tartja Kovásznán választói előtti beszámoló beszédét. A kerület képviselője megelőzőleg július 5-én az ref. egyházkerület egyházi értekezletén Kézdivásárhelyen, a 300 éves évforduló alkalmából, mint az értekezlet világi elnöke, fog Boeckayról emlékbeszédet mondani. Július 7-én pedig Körösi Usona Sándorról tart felolvasást Kovásznán, minthogy az első magyar orientálistának szülőközségében, Köröson szobrot állítanak fel. Ez ünnepségekre nagyban folytak az előkészületek és mint hírlik, Bánffy Dezső báró főgondnok és Eötvös Károly országgyűlési képviselő, valamint a fővárosi író- és művészvilág több előkelő tagja résztvesz az ünnepségeken.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház csütörtöki ülésén báró Feilitzsch elnökölt. Bemutatta a királyi kéziratot a kvóta arány megállapításáról.

Ezután következett a költségvetés tárgyalása.

Péter Sándor beszélt ellene.

Utána Tisza reflektált a vitában e hangzottakra.

A kisbirtokosok helyzetére vonatkozólag kijelenti, hogy gondoskodni fog olcsó hitelről. A további telepítésekre költsön-alap létesítendő.

Victoriznak kijelenti, hogy a kormány a főpapoknak szívesen nyújt segédkezet a fölvidék hazafiatlan papjainak ártatlanná tételére.

Szükségesnek találja a törvénynek a nemzeti-ségi igazgatókra való megszorítását.

Arra a kérdésre, hogy mi lesz a kiegyezéssel, kijelentette, hogy ha Ausztriában az alkotmányos rend nem áll helyre, kijelenti, hogy békét nem enged rakni a nemzet lábára, szabad elhatározására

Az ország többsége a közös vámterület mellett van.

Azért nem engedi, hogy a kisebbség a többséget kelepcével a külön vámterületre szorítsa.

Végül Gabányi közbeszólására kijelenti, hogy ősszel új választás lesz, ha muszáj, s nem lesz, ha nem muszáj.

A képviselőház pénteki ülésén folytatták a költségvetés tárgyalását.

A költségvetés mellett Dobieczy kormánypárti beszélt nagy hatással.

Beszédében foglalkozott a székely vasutakkal is.

Óhajtaná, hogy annak építése ne négy vállalkozónak adassék ki, hanem helyi kisebb vállalkozóknak adják, mert csak így éretik el az a cél, hogy a nép munkához jusson.

Hangoztatja az ipari képzés szükségét. Bizonyos tekintetben a régi éhrendszer volna visszaállítandó.

Háromszék vármegye közgyűlése.

Szent Iványi Miklós, alispán a július 6-án d. e. 9 órakor a vármegyei székház üléstermében megtartandó közgyűlésre meghívót adott ki. E szerint a tanácskozás tárgyai lesznek:

Alispán és árvaszéki elnök jelentései az 1903. évről. Kormányleiratok. Belügyminiszter ur zörendelése a községi és körjegyzői magánmunkálatokról alkotandó vármegyei szabályrendelet tárgyában. Földmívelésügyi miniszter ur leirata a sepsiszentgyörgyi méntelep elhelyezése tárgyában. Vallás és közoktatásügyi miniszter ur leirata Lőcsefalva község által „Kossuth Lajos” emlékére tett alapítvány tárgyában. Belügyminiszter ur leirata a képviselő választó-jogosultak 1905. évi névjegyzéke leirási költségei tárgyában.

Törvényhatósági és más átiratok. Esztergom vármegye felirata a bortermelőknél a boritaladó és fogyasztási adópótlékok alól leendő felmentése tárgyában. Esztergom vármegye felirata a Magyar Védő Egyesület pártolása tárgyában. A Székely Mikó-Kollegium előjárósága átirata Mikos Kelemen hamvai hazaszállítása tárgyában. Vasvármegye felirata II. Rákóczi Ferenc hamvai hazaszállítása tárgyában. Győr sz. kir. város felirata az 1877. évi XX. t. c. módosítása tárgyában. Vasvármegye felirata a községi és körorvosok fizetése rendezése tárgyában. Zalavármegye átirata a pisztoly, forgópisztoly forgalomba hozatala szabályozása iránt. Kassa szab. kir. város felirata II. Rákóczi Ferenc hazaszállítandó hamvai elhelyezése tárgyában. Eötvös-alap átirata a Tanítók Háza részére

tett alapítvány tárgyában. Zalavármegye felirata strike-törvény alkotása iránt. Csanádvármegye felirata a vasárnapi munkaszünet kiterjesztése tárgyában. Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye felirata a lőtenyésztés állandó irányítása és fejlesztése tárgyában. Özvegy Jókai Mórné köszönő irata a törvényhatóság részvételeért.

Vármegyei ügyek: A közigazgatási költségek 1903. évi számadása. A közigazgatási bizottságnak jelentései az 1903. évről. Az április havi rendes közgyűlést megelőzőleg tartott számonkérőszék jegyzőkönyve. A kórház-alap 1903. évi számadása. A vármegyei fiúárva- és szeretetház 1903. évi számadása. A hórházi tartalék-alap 1904. évi számadása. Előterjesztés a borellenőrző bizottságok megalakítása iránt. A vármegyei gyámpénztár 1903. évi számadása és mérlege. A zajzon-bodzámi utnak folytatatólag a vármegye területén kiépítése iránt Brassó vármegye alispánja megkeresése. Alispáni előterjesztés a vármegyei ház udvarán levő istálló és kocsiszin kiépítése s egyéb javítások tárgyában. Előterjesztés az esküdtek névjegyzéke megállapításához 12 bizalmi férfi megválasztása iránt. Cseh Gyula kézdi járási főszolgabíró kérése a kézdivásárhelyi kisegítő takerékpénztárnál igazgatói tagsági állás elvállalhatóságának engedélyezéseért.

Községi ügyek. Osdola község határozata az eladott Paltin erdő hátrálékos vételára biztosítása tárgyában. Alsócsernáton község határozata az adószedő és pénztárnok fizetése megállapítása tárgyában. Karatna-völgy község határozata kőbánya használati díj tárgyában. Alsócsernáton község kérése közdülő utainak jókárba hozatalára segély iránt. Lemhény község határozata községi ingatlanra haszonélvezeti jog engedélyezése tárgyában. Lemhény község határozata a bor és hús-fogyasztási adó kezelési költségei tárgyában. Sáfalva községnek Babós Dánielnél elhelyezve lévő tőkepenze biztosítása. Cofalva község 1904. évi községi közúti költségvetése. Zágony község határozata a volt urbéres birtokosság regale tőkéje kamata felhasználása tárgyában. Torja község II. bírójának közgyámja választása elleni fellebbezés. Kurtapatak község határozata uthely vásárlás tárgyában. Lemhény község 1904. évi pótköltségvetése. Hilib község határozata uthely vásárlása tárgyában. Papo község határozata a II-ik esküdt napidíj költsége tárgyában. Sepsiszentgyörgy város 1903. évi gyámpénztári számadása. Bartók Károly nyugalmazott polgármester fellebbezése nyugdíj levonása tárgyában. Kézdivásárhely város képviselő-testülete által hozott határozat ellen. Lemhény és 5 társközség határozata 700 kat. hold közös erdő eladása tárgyában. Sepsiszentgyörgy város határozata 3%-os községi pótdadó kivetése tárgyában. Kézdialmási községi bíró kérése épületeinek tűz elleni biztosítása

tárgyában. Osdola község határozata a birtokosság adóssága kifizetése tárgyában. Barátos község határozata a községre telekkönyvezett, de általa nem birt ingatlanok telekkönyvi kiigazítása tárgyában. Mikóújfalva község határozata behajthatatlan községi pótdadó törlése tárgyában. Sepsiszentgyörgy-kőröspatak-oltszemi községi utak uti bizottsága kérése két kőhid építéséhez 4000 kor. segély iránt. Kézdi-szentlélek községnek hihasználásra engedélyezett vágásterület faanyaga szabad kézből leendő eladásának engedélyezése. Lemhény község határozata az eszedékes vágásterület faanyagának szabad kézből eladása iránt és az elleni felebbezés.

Községi számadások. Póttárgyisorozatba esetleg felveendő ügyek. Indítványok.

SZÍNHÁZ.

Szalkay Lajos színtársulata Kézdivásárhelyen. —

Szardán Rákosi Jenő: „Éjjel az ordón” című népszínműve került előadásra. Ez előadásban csekély számban megjelent közönség dacára is, a szereplők derekasan megállták helyüket, kik közül különösen kitűntek: Tábori Frida (Málka), Kóvi Kornél (Boriska), Baróthi (Paczor Márton), Pápai (Gyurka), Gózon (Mara), ugyiszintén a többi szereplők is nagyban hozzájárultak a darab sikeréhez. Külömben az előadás minden részletében kitűnően sikerült s csak sajnálni lehet azon részvétlenséget, melylyel a társulat iránt viseltetik közönségünk.

Csüörtökön este Vadász Lajosnak, színtársulatunk kitűnő tagjának jutalomjátékául Herczeg Fereneknek finom komikumú bohózatát, „A három testőr” ment. A közönség szép számmal jelent meg a színházban, amit úgy a jutalmazandó, mint a kiváló darab és a jó, összevágó előadás egyaránt megérdemelt.

Vadász Lajos Pollacsek borkereskedő szerepében valóságos kabinet alakítást nyújtott, amit a közönség sűrű tapssal honorált. Holcsey Ilona ezutal is derekasan állta meg a helyét. Kóvi Kornél, Pollacsek unokahugát játszta sok közvetlenséggel, elbűjölő szeretetreméltósággal. Chattry igen jó lap-szerkesztő volt, valamint igen jól találta bele magát Flóris báró szerepébe Gózon Béla. Kosniczki szerepében Pálfi valósággal remekelt. Nem kevesebb elismeréssel szólhatunk Baróthiról és Kóhalmiról, akik igen jól egészítették ki az ensemblét.

Pénteken a közönség részvétlensége, szombaton az egyetemi hallgatók estélye miatt nem volt előadás

TÁRGA.

A bizonyítvány.

— Monolog. —

Írta: Gáspár István.*

Itt van! Megvan! (a bizonyítványra üt.) Mégis katona lesz belőlem . . . Hogy is megdobbant a szívem, midőn az osztályban nyilvánosan felolvasták, hogy az újabb katonai javaslatok értelmében több mint 200 hadapródra van szüksége a hazának . . . Oh szegény, halottam, még olyanok is mernek élni a földön, kik nincsenek megelégedve a mostani kormányral . . .

No Gabil ütöttem mellbe magamat . . . most légy legény a talpadon; te is a 200 hadapród közé kerülsz. Hiszen én katonának születtem . . .! Avagy nem megmutattam én a torna órákon és játék délutánokon . . . Nem vagyok én szakaszvezető? . . . Nem tudom én elég harsányan kommandirozni? „Szakasz vigyázz!” Szakasz indulj! Mert hát látták ugy-e a mi ki és felvonásunkat. Van öt vagy hat zászlónk, egyik nemzeti szín, másik internacionalis, sőt van Garibal szin is. . . Guszti, János és én vagyunk a szakaszvezetők. Béla oly odaadással veri a dobát, mintha testvére, vagy jó barátja lenne. Ede és Samu a trombitánkat úgy harsogtatja, mintha

Jerikó bevévésére indulnánk . . . És mi megyünk büszkén, daliásan, kifeszített mellrel . . .

Legjobban örvendek, midőn a mi hadgyakorlatainkat végezzük . . . Elbujt ellenség szeretek lenni . . . Ezek ugyanis előre mennek, s elbujnak. Persze időtöltés szempontjából mindig van valami a zsebben. Azután jönnek hasonmászva a kéme; mi közrekapjuk, elpáholjuk s úgy küldjük vissza jelentést tenni hollétükről.

Aztán jön a hősi összeütközés! Csak azt sajnálom, hogy a tanár ur nem engedi meg, hogy a puskák használhatóságát komolyan bemutassuk, pedig ez nem kerülne anyagba, mint az államrak a nagy manœuvre. Szóval én egészen harciasan és hadi szellemben vagyok nevelve.

Nem esoda tehát, ha ama hadapródi pályázati hirdetés után kipirult arccal, ragyogó szemekkel mentem haza s büszkén szólítottam fel először is a mamát és nővéremet, hogy tessék bennem egy hadapródot szemlélni . . .

S képzelmék, mi történt! Semmi lelkesedés, semmi öröm . . . A nővérem guyonosan néz reám s azt mondja: „Oh te fityifity”, a mamus meg mólázó szendességgel kérdi: „Talán ismét katonásdit játszottatok? . . .” Hiába mondom, hogy ez komoly dolog s nem sokára fényes gombok fognak ragyogni mellem, hiába beszélek, mily nagyszerű a kardviselés és csörtetés . . . milyen szépen néz ki a kis Fehér Tonesika is, nincs semmi bámulat . . . semmi lelkesedés . . . Oh, sajnos, az én mamám és nővérem nem rajognak a katonáért!

Persze mert nem látják be, milyen gyönyörű az, midőn mi férfiasan esináljuk . . . „Jobbra át,

indulj . . . egy, kettő, állj! vigyázz, balra át, indulj egy, kettő, állj! . . . (mindezeket megteszi.)

(A középben uja megálva.) S aztán jött (fő-sóhaj) jött a tata, a közös megbeszélés, a sok jó tanács. A nővérem szerint jogásznak kellene lennem . . . Hogyne . . .! Hiszen ahhoz érettségi is szükséges . . . Könnyű nekik, ők nem érettségiznek . . .! S aztán ne legyen egyszerre nyugalmazott kuriai tanácselnök nagy hosszú szakállal és öblös tájtékpípával? A tata holmi professzorságot is emleget. Szó sincs róla! . . . nem! ezerszer nem! A mérég megölne, ha elgondolnám, hogy velem is azt tennék, mit én kedves barátaimmal sugás, puskalopás, gyöngélkedés és más ezer és ezer címen az én szeretett tanáraink becsapására megkísértek . . . Az igaz, hogy mindig nem sikerül, sőt sajnos, ritkán sikerül, de hát ez is (sóhaj) közös emberi gyarlóságunknak tudható be.

S jött a többi: a mama — úgy látszik — még mint piros öves kővér papról is álmodott rólam. Nem rossznak gondolták azt sem, hogy midőn éjjel után legjobban alszom, keljek fel s menyek egy kényeskedő, rigolyás, vén kisasszony beteghez. Fúj! Nem kellett nekem egy sem. Kitarítottam állhatatosan, a mellett, hogy katona leszek, katona . . . és semmi egyéb. Már elvem mellett egy hősiség, katonás sirást is megkezdtem, midőn tata a vitát azzal zárta bel! Nem lesz abból semmi egy sem. „Oda jó bizonyítvány kell, te pedig az év végén szekundás lész” . . .

Nem igaz! A tata csalódott . . . itt van ni: S honnan tudom, hogy nem buktam meg? Honnan? . . . Hát mire való az okosság, a számitás . . .? Hát onnan tudom, hogy a Jóska szomszédom azt mondta, hogy

* A június 29-iki záróünnepélyen előadta Vajna Gábor főgimn. anuló.

TANÍTÁS-ÜGY.

Évi jelentés a kézdivásárhelyi m. kir. áll. el. iskoláról.

Irta: M. Székely János igazgató.

(Folyt. és vége.)

II.

Iskolánk beületét atyai gonddal és erélyes szigorral, figyelemmel kísérvén, a fiúk egy részének magaviseletében megisméltődtek a mult évi jelentésben sajnálattal felemlített s bizonyos fokú erkölcsi súlyedést jelző esetek. Oly jelenségek ezek, amelyekkel sürűn foglalkozni nevelői feladatunk. Ezt előzve az a napló, amelyet a tanítástul minden tagja vezet, s melynek célja a gyermeki lélek tanulmányozása. A szünet alatt foglalkozni fogok vele s a jövő isk. évben valamely foganatosítandó rendszabálytal törekedni fogunk ezen bajoknak elejét venni. Nem bizonyult elég hálásnak az újabb-kori nagyon humánus bánásmód.

Ez évben többször foglalkoztunk a szépírás módszerével, a betűk mikénti alakításával, az ütemzés egyöntetűségével. A talán örök idő óta dívó „vizsgai írást” eltöröltük, mivel amiatt, hogy a gyermek a vizsgai írás közben nagyon izgatott, nem is ír olyan szépet, mint máskor, s amellett nagyon sok időt vesz igénybe s pénzbe kerül, amely miatt akárhány szülő bosszankodik. Ehelyett arra törekszünk, hogy az írák szép tisztán kerüljenek elő a vizsgálatra. Különbösen is a fokozatos haladás így jobban megítélhető.

Foglalkoztunk könyvismertetéssel. A hazaszeretet felébresztése, fejlesztése és fokozása végett tartottunk Deák Ferenc születése 100 dik évfordulója alkalmából isk. ünnepet. Tartottunk még nov. 19-én Erzsébet királyné emlékére gyászünnepeket, márc. 15-én, ápr. 11-én és június 8-án hazafias isk. ünnepeket. A műsor összeállításánál a célt mindig szigoruan szem előtt tartottuk.

A vallásosság hamisítatlan érzésének felkeltése és ébren tartása céljából imával kezdtük s imával végeztük napi munkánkat; vasárnapokon templomba vezettük a tanulókat s mikor a zord idő ezt tehetlenné tette, a tornateremben gyermekisteni tisztelt volt a reformátusok részére. A róm. kath. tanulók a papok kivánságára a leghidegebb időben is templomba mentek.

Jogom és kötelességemből kifolyólag év folytán több ízben meglátogattam az osztályokat, s ott mindent szemügyre vettem, egyes tanulókat megkérdeztem, a rendet, fegyelmet, figyelmet és tisztaságot megvizsgáltam s komoly panaszra egy ízben sem

volt okom, megjegyzéseim inkább aprólékos dolgokra vonatkoztak. Ha valamiben nem voltam egy véleményben az osztálytanítóval, azt négy szemközt, vagy a testületben kartársi jó indulattal elintéztük. Hála Istennek, testületünkben teljes egyetértés, békeesség és barátság uralkodik.

III.

Iskolánk egészségügye az elmúlt isk. évben kielégítőnek mondható. Mi magunk is törekedtünk arra, hogy a tanulók egészsége ne veszélyeztessék. Figyelmeztetéssel, felvilágosítással, egészségi szabályok megtanításával őrei voltak az egészségügynek. Az árnyékszék fertőtlenítése, a köpöcsészék használata, az undorító és egészségtelen köpdősésekről a tanulók leszkotatása közös törekvésünk volt.

Az újra oltandók névsorát a Tanácshoz átvéve, beoltásuk jun. 9-én megtörtént.

Rövid jelentésem tudomásul vételét tisztelettel kérem.

NAPI HIREK.

— **Elismerés az érdemnek.** Ő Felsőgo a magyar kormány elterjesztésére aradvári Könyg Károly osztályfőnöknek, legmagasabb kabineti irodája titkárnak az örökös magyar bárói méltóságot adományozta.

— **Ev. ref. értekezlet városunkban.** Kicsiny városunk pár napra nagy városi jellegűt ölt. Benépesednek utcái idegenekkel, kik Erdély minden részéből idesereglenek a reformátusoknak 5. és 6-án tartandó értekezletére. A vendégek nagy része már holnap délután a fél hét óras vonattal városunkba érkezik. Kolozsvárról, a református püspöki székhelyről, igen sokan fognak lerándulni hozzánk. A kirándulók családját gróf Bethlen Pál vezeti. A kirándulásban értesülésünk szerint részt vesznek: Bartók György, dr. püspök, Sándor József országgy. képviselő, Nagy Károly theol. tanár, Sárkány Lajos, Balogh Károly, Kovács Dezső tanárok, Kuszko István és Nagy Pál számtanárosos a kolozsvári ev. ref. egyház presbiterói.

— **Évzáró ünnepély a főgimnáziumban.** Szép, lélekomelő ünnepély keretében zárult be szerdán délelőtt az idei iskolai év a róm. kath. főgimnáziumban. Előzőleg 8 órakor ünnepélyes háláadó istenítisztelet volt, melyet Balázs Ferenc, fősperes, püspöki biztos végzett Gáspár István, Révész Cyrill és Asbóth Viktor tanárok segédkezősével. Az ünnepély 9 órakor kezdődött az intézet rajztermében a természet és a folyókat zsfolásig megtöltő közönség

jelenlétében. Koch Sándor tanár nyitotta meg az ünnepélyt lelkes beszéddel, melyben mély fájdalommal emlékezett meg Hassák Vidorról, az intézet szeretett igazgatójáról, aki gyengélkedése miatt ez ünnepélyt nem vezetheti. Ezután az ünnepély a következő műsorral folyt le: A csolnacos, énekelte az ifjusági vegyeskar. Kanizsai Dorottya, szavalta Nemes Anna IV. o. magántanuló. Fuvola szóló, előadta Zakariás Árpád V. o. tanuló. Lengyelországi harangok, szavalta Bardocz Lajos végzett ifju. Bizonyítvány, monolog, írta Gáspár István tanár, előadta Vajna Gábor III. o. tanuló. Fuvola és hegedű kettőst adtak elő Keresztes és Khell István V. o. tanulók. Éjféle párbaj, szavalta Becsek Zoltán VII. o. tanuló. Induló, énekelte az ifjuság vegyeskara. Bucsú beszéd tartotta Fekete András érettségizett tanuló. Minden egyes szám igen szépen sikerült és a szereplők sok tapsot arattak. Ezután Koch Sándor igazgatóhelyettes számolt be az iskolai évről. Mély kegyelettel emlékezett meg hatolykai Poisa József v. b. t. tanárossal, intézeti főgondnokról, kit a mult évben ragadott el a kéréhetetlen halál. Egyszersmind felemlítette, hogy a főgondnoki állásra az Igazgatótanács böles belátása Báuffy Zsigmond, dr. ügyvédet, közügyeinknek ezt a lelkes bajnokát helyezte. Hosszan tartó eljenzés. Majd a jutalmak kiosztása következett. Itt megható jelenet volt az, midőn Stocker Antal kir. ügyész a gróf Tisza Lajos-féle ösztöndíjat átnyújtotta. Gyönyörű beszédben emlékezett meg gróf Tisza Lajosról, kinek emlékét nem régen Szeged városa is oly szépen ünnepelte. Ezután Koch Sándor elítette Majláth Gusztáv püspököt, az intézet fentartó főtanhatóságát és Hassák igazgatót, ki oly rég óta áll az intézet élén, munkálva annak szellemi előrehaladásán. A szép ünnepélyt Balázs Ferenc püspöki biztos beszéde zárta be, ki a püspök ur és szülők nevében szolt a tanárikarhoz.

— **Emléktábla az ágyuöntő műhelyen.** A hős Turóczy Mózesnek és társainak ágyuöntő műhelye mind eddig jeltelen volt. A mai naptól kezdve azonban emléktábla fogja hirdetni a késő unokáknak, hogy a nemzet sulyos, válságos napjaiban a dicső hazafiak, hol öntötték a bombából ágyukat. Az emléktáblát a kézdivásárhelyi tanuló ifjuság állította. Leleplezése ma megy végbe nagy ünnepséggel.

— **Kantában csendes minden.** Mióta a gimnáziumnak mindenki által ismert, szolgálatkész Andrása, a kicsiny, faluról bejött diákoknak kedvelt Andrása „bácsija” a csengettyű hangját a diákok és tanárok nagy öröme két hónapra elnémította, amint Révész kartárs mondaná: „Kantában csendes lett minden.” Csakugyan úgy van, esend honol az ősi gimnázium tájékán; nem látsz már drukkospépu felgimnázistákat, nem golyózó kis deákokat, sőt a komolyképu professzorok is megfogyatkoztak. Egy részük elment üdülni, a más része pedig most készül, hol élvezni az arany szabadságot, hol pedig bilinesekbe verni magát Hymen rózsás láncái közé. Tanuló ifjuság és tanárok dicső szabadság ideje: nyári vakáció köszöntünk.

— **„Háromszéki egyetemi hallgatók körösi Csoma bizottsága”** folyó év július hó 7-én (esütörtökön) Gróf Haller János, gróf Mikes Ármin és Sándor József urak védnöksége alatt Kőrösön és Kovásznán ünnepélyt rendez a körösi Csoma Sándor szobor alapja javára.

— **Vándor diákok.** Beköszöntött a nagy szünidő. A tanulók apraja-nagyja siet haza a szülői házba, hogy kipihenje egy hosszú év nehéz fáradsalmait. Am akadnak ifjak, kik megragadva a kedvező alkalmat tanulmány-utra indulnak s fáradságot nem kimélve, messze vidékeket bejárnak, többnyire az „apastolok szekerén”, hogy megismerjék ezt az álcott „tejjel-mézszel folyó Kanaánt.” Így legújabbban a kolozsvári m. kir. állami tanítóképző-intézet két növendéke: Krámer Lipót és Tordai Lajos barangolják be a Székelyföldet. Ez utjokban f. hó 1-én városunkba is betértek, hol pályatársaink vendégszerető házánál találtak ellátásra. A város megtekintése után a Kolozsvárról gyalog ideérkezett ifjak f. hó 2-án indultak el Kovászna felé. Sok szerencsét kívánunk nekik a további utazáshoz.

— **Ósbudavár Kézdivásárhelyen.** Akik csak úgy fitnyálva szoktak beszélni ami kedves metropolisunk elmaradottságáról, azok ma szörnyen csalódni fognak, ha megjelennek az Unio-kertben. Ugyanis itt fog lezajlani az ósbudavári ünnepély, melynek kiemelkedő pontja lesz a nagy kikaviadal, melynél a sérülés ki van zárva.

ő bizonyosan tudja, hogy nincs elégtelneje . . . Már pedig, ha neki nincs akkor nekem sincs, tehát nem buktam meg. Ez csak tiszta filozofia! De nini! Önök is olyan formán nevetnek, mintha nem hinnének sem nekem, sem a Jóskának . . . Vigyázzanak . . . önök is lefőzödnék, mint a tata a jóslatával . . . Hiába neveinek, nekem van igazam, ez a bizonyítvány jó . . . Mindjárt le is leplezem . . . Hó álljunk meg, mégsem egyszerre . . . gusztáljunk, élvezzünk.

De hogyan, hogy egyszerre az egészet ne lássam? . . .

. . . Megvan! Hiszen visszaadták a tavalyi bizonyítványt is, azt teszem elől s aztán huzzuk lassan lefelé (mind ezt megteszi) . . . Első a hittan . . . elégséges . . . No kaphattam volna jót is, de mindegy, ugysem akarok a hadseregben regimentspater lenni. Most pedig fordítsuk meg kezdjük hátulról . . . magaviselet . . . szabályszerű . . . Eh! ez is megjárja, én egy sem leszek soha congreganista, én hadapród leszek — és kijelentem semmi egyéb, még menjünk tovább . . . mulasztott órák száma . . . hm! 100 on felül van . . . Nem esoda, nagyon, de nagyon szeretem a koresolyázást és mindenféle játékokat és rendesen meghílok vagy egyéb pech történik velem . . . Írásbeli dolgozat külső alakja . . . eh ez nem számmit . . . Torna jeles . . . ez már számmit . . . ez beszéd! Ugye ugye, hogy katonának való vagyok? (Tovább huzza a papírt) . . . Bölesészet . . . hála Isten! azt mi nem tanulok.

Itt talán jó lenne megállani mert a számtan tanár ur olyan furesákat mondott rólam és nekem a multkor midőn a kamatos kamat számításból be-

rugtam . . . Pedig én nem tőkepenzes, hanem katona akarok lenni, azoknak a kamatos kamatot pedig más számítja . . .

Kezdjük azért ismét elől . . . Hittan . . . azt már láttuk . . . Magyar . . . elégséges . . . Mindegy . . . ugyis a hadseregben nem érvényesülhet a magyar nyelv . . . Menjünk tovább . . . Latin . . . elég . . . elég . . . (szemelet dörzsöli) elégtelen. No tolvaj Jóskál becsaptál csak az az egy vigasztalóm van, hogy akkor te is elhasaltál . . . De hát kérem miköze az újabb harcászatnak a kopott ósdi latin nyelvhez? Lehet löni a latin puskával ellenséget is? Hiszen azzal, ugy látszik, csak öngyilkosságot lehet elkövetni. No engem legalább megölt . . . Szervusz hadapródi egyenruha! Isten veletek főnyes gombok! . . . Most már megnézhetjük a többit is, az Isten nyila már ugy is becsapott! De hátha csak egyet fogtam . . . Német . . . buff! ez is elégtelen (fejét lógatja). Még ez is! De hát láttak már német professzort, ki jószívű, elnéző lenne a tanulóval szemben? . . . Menjünk tovább . . . már mehetünk . . . Történelem . . . (ajkát bigyeszti) dettó . . . Számtan . . . ez is (a bizonyítványokat a földre ejti) . . . Hiszen így még manipuláns őrmester sem lehetek. Nem baj . . . Azért is jövőben javítok s különben is ismerem a negyedik parancsot, illik, hogy a tanának legyen igaza. Azért én most is, az utolsó pillanatban, e kétségbe ejtő pillanatban is megmutatom önöknek, hogy katonának való vagyok . . . „Tisztelegj” . . . „hátra arc” . . . „indulj” . . . egy . . . kettő . . . állj!

HIRDETÉSEK.

50 évi siker!

Eszéki
ARCKENŐCS
és eszéki
SZALVATOR-SZAPPAN

eltávolítja a szepeszt, májfoltot és a bőrösszes tisztátalan ágát

Valódi csakis a
DIENES J. C. „SZALVATOR”-gyógytárából

Eszéken, felsőváros:

1 tégely eszéki arckenőcs ára 70 fillér és 1 korona
1 drb Szalvator-szappan 1 korona.
1 tégely kézi paszta 1 20 fillér.

Lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrésztől és megfelelőnek tőkétolosen a 71.012. számú B. m. rendeletnek.

Főraktár: BUDAPESTEN:

TÖRÖK JÓZSEF

64 7-10.

gyógyszerész

VI., Király-utca 12. és Andrassy-ut 29.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 63,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,

szorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecsavágók, répvágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes aczel-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

(81. 6-18.)

A „Székelyföld” kiadóhivatala.
A székelyföld legdusabban felszerelt nyomtatvány raktára.

IFJ. JANCsó MÓZES

gőz erőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papír, írószerszám, és könyvkereskedése

Kézdivásárhelyt a „Jancsó”-féle gyógyszer-tár mellett.

*Mindennemű szükségeltető községi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok mind raktáron vannak. * * **

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek a legujabb és legdivatosabb báli, eljegyzési és esketési meghívókat, értesítéseket, névjegyeket, továbbá mindennemű alkalmi és más nyomtatványokat nagyon diszes kiállításban. — Gyászkoszorúk szallagaira feliratok fekete, arany és ezüst nyomással vagy valódi ércbetűkkel — melyek a szallagról soha le nem bullnak — olcsó áron eszközöltetnek.

Butorraktáromban mindig állandóan raktáron tartok szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezéseket, vaságyakat, gyermekkoesikat, ablak carnisokat, hajlitott és préselt ületű székeket, chiffonokat, mosdó-, éjjeli- és étszekerényeket, ebédlő és heverő diványokat, matracokat stb., stb., melyek saját felügyeletem alatt házamnál készülnek, rendkívüli olcsó áron árusítok el.

Legszébb és legalkalmasabb névnap- és alkalmi ajándékul ajánlok arekép és levelezőlap albumokat, emlékkönyveket dus választékban, remek kivitelben.

Bőrárakban nagy választék van raktáron, u. m.: pénzerszények, dohány-, cigaretta-, szivar- és névjegy-tálcák. Fűsük, bajuszkéfék.

Szemüvegek, cvikkerek, hegedű hurok, óraláncok, olvasók, zseb-tűkrök, zsebkések, borotvák stb., stb. nagy választékban kaphatók.

Ima- és énekkönyveket, ugy katolikusok mint reformátusok részére nagy választékban tartok. Továbbá mindennemű kép-, mese- és álmoskönyvek, legujabb népdalok nagy raktáron. Mindennemű tankönyvek, tan-szerek és naptárok dus választékban.

Könyvkötészetemben minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom éresarkokkal, miáltal azok tiszerte tartósabbakká válnak.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú portland-cementet ajánl olcsó áron a

BRASSÓI PORTLAND-CEMENT-GYÁR

Brassóban; Kézdivásárhelyt kapható: K. Csiszár József utóda **Szabó Lajos urnál.**

70. 17-30.